Mae deall ieithoedd yn allweddol i ddeall y byd o'n hamgylch.

Cymraeg/Saesneg

Cam cynnydd 1	Cam cynnydd 2	Cam cynnydd 3	Cam cynnydd 4	Cam cynnydd 5
Rwy'n gallu gwahaniaethu seiniau, chwarae â seiniau a thrin seiniau o fewn fy amgylchedd yn ogystal ag o fewn geiriau. Rwy'n dechrau gwahaniaethu ffonemau yn glywedol mewn gwahanol safleoedd. Rwy'n gallu adnabod a dilyn gwybodaeth ddarluniadol a/neu gwybodaeth lafar, a chyfarwyddiadau aml-gam am bynciau cyfarwydd ac arferion.	Rwy'n gallu gwrando ar, deall a chyfathrebu ystyr cyffredinol yr hyn rwy'n ei glywed. Rwy'n gallu gwrando ar, deall ac adalw'n ddiweddarach yr hyn rwyf wedi'i glywed. Rwy'n gallu deall gwybodaeth am amrywiaeth o bynciau, gan adnabod y prif bwyntiau. Rwy'n gallu deall ac ymateb i ystod o gwestiynau a chyfarwyddiadau aml-gam mewn amrywiaeth o gyd-destunau cyfarwydd ac anghyfarwydd.	Rwy'n gallu gwrando ar, deall, ac adalw yn ddiweddarach mewn mwy o fanylder, ystyr cyffredinol yr hyn rwyf wedi'i glywed. Rwy'n gallu gwrando ar a deall gwybodaeth am amrywiaeth o bynciau, gan grynhoi'r prif bwyntiau. Rwy'n gallu gwrando ar, adnabod a defnyddio ciwiau i ddeall ystyr cyffredinol a syniadau sydd ymhlyg.	Rwy'n gallu deall a dadansoddi ystyr cyffredinol a syniadau sydd ymhlyg.	Rwy'n gallu deall a gwerthuso'r hyn rwy'n ei glywed a'i ddarllen mewn gwahanol gyd-destunau ar draws amrywiaeth eang o iaith.

	Rwy'n gallu defnyddio ciwiau amrywiol i ragfynegi'r ystyr cyffredinol mewn amrywiaeth o gyd-destunau llafar cyfarwydd ac anghyfarwydd.			
Rwy'n gallu gwrando ar eraill gyda sylw cynyddol.	Rwy'n gallu gwrando ar eraill a deall y gallan nhw fod â safbwynt gwahanol i mi.	Rwy'n gallu gwrando gydag empathi ar safbwyntiau gwahanol bobl ar bynciau amrywiol.	Rwy'n gallu gwrando gydag empathi ar safbwyntiau gwahanol bobl ar bynciau amrywiol gan ddefnyddio'r safbwyntiau i gyrraedd fy nghasgliadau fy hun.	Rwy'n gallu gwrando gydag empathi, gan barchu safbwyntiau gwahanol bobl, ac rwy'n gallu gwerthuso'r safbwyntiau hyn yn feirniadol er mwyn cyrraedd fy nghasgliadau ystyriol fy hun.
Rwy'n gallu mwynhau rhannu llyfrau a deunyddiau darllen a'u trin fel darllenydd. Rwy'n gallu defnyddio unedau sain o amrywiol feintiau er mwyn dysgu darllen. Rwy'n gallu segmentu a chyfuno.	Rwy'n gallu defnyddio cyfatebiaethau graffem-ffonem wrth ddarllen. Rwy'n gallu defnyddio ystod o strategaethau i ddarllen gyda rhuglder cynyddol. Rwy'n gallu darllen gwahanol destunau gan ddefnyddio ystod o strategaethau i bennu ystyr.	Rwy'n gallu darllen testunau gan ddewis strategaethau sy'n rhoi'r mwyaf o gymorth i mi eu deall. Gallai'r strategaethau hyn gynnwys gweithio ar draws fy ieithoedd. Rwy'n gallu cymharu gwahanol bethau rwy'n eu darllen.	Rwy'n gallu darllen ystod o destunau gan ddewis strategaethau i'w deall nhw ac i wella fy mynegiant a chyfathrebu. Rwy'n gallu defnyddio ystod o strategaethau i grynhoi, syntheseiddio a dadansoddi gwybodaeth er mwyn deall testunau'n fanwl.	Rwy'n gallu defnyddio ystod o strategaethau i adnabod a rhagfynegi ystyr ar draws ystod eang o destunau, a thrwy hyn gyfoethogi fy mynegiant a chyfathrebu.

Rwy'n gallu deall fod perthynas un-i-un rhwng y gair ysgrifenedig a'r gair llafar. Rwy'n dechrau datblygu fy ngwybodaeth o gyfatebiaeth graffem-ffonem. Rwy'n dechrau adnabod a darllen geiriau aml eu defnydd. Rwy'n gallu defnyddio cyd-destun a lluniau i'm helpu i ddeall yr hyn rwyf yn ei ddarllen. Rwy'n dechrau darllen yn ôl yr hyn yr rwyf yn ei ysgrifennu.	Rwy'n gallu adnabod nodweddion gwahanol fathau o destunau a defnyddio iaith briodol i siarad amdanyn nhw. Rwy'n gallu darganfod a defnyddio gwybodaeth o wahanol ddeunyddiau rwyf yn eu darllen.			
	Rwy'n gallu dehongli ystyr o destun a delweddau.	Rwy'n gallu defnyddio sgiliau dehongli a dod i gasgliad er mwyn deall testunau, a gallu ystyried dibynadwyedd yr hyn yr wyf yn ei ddarllen.	Rwy'n gallu defnyddio sgiliau dehongli a dod i gasgliad i ddeall testunau mwy cymhleth, a gallu ystyried dibynadwyedd ac effaith yr hyn yr wyf yn ei ddarllen.	Rwy'n gallu defnyddio sgiliau dehongli a dod i gasgliad i fagu dealltwriaeth fanwl o destunau cymhleth ac rwy'n gallu gwerthuso dibynadwyedd, dilysrwydd ac effaith yr hyn yr wyf yn ei ddarllen.

Rwy'n gallu deall a defnyddio cysyniadau sylfaenol mewn iaith. Rwy'n ymwybodol o sut mae geiriau'n cael eu gwahanu gan fylchau. Rwy'n dechrau dod yn ymwybodol o sut mae prif lythrennau ac atalnodau llawn yn pennu ffiniau brawddegau.	Rwy'n gallu darllen ar goedd gyda mynegiant, gan roi sylw i atalnodi.	Rwy'n gallu gwrando a darllen i fagu dealltwriaeth o'r ffordd y mae gramadeg ac atalnodi'n effeithio ar ystyr.	Rwy'n gallu gwrando a darllen i ddatblygu fy nealltwriaeth o'r ffordd mae gramadeg ac atalnodi'n siapio brawddegau a thestunau cyflawn.	Rwy'n gallu defnyddio fy ngwybodaeth o adeiladwaith geiriau, gramadeg gan gynnwys cystrawen, a threfn testunau i gefnogi fy nealltwriaeth o'r hyn rwy'n ei glywed a'i ddarllen.
Rwy'n dechrau gofyn ac ateb cwestiynau er mwyn deall yn well. Rwy'n gallu ymateb i'r hyn rwy'n ei glywed, ei ddarllen a'i weld. Rwy'n gallu siarad am yr hyn rwy'n ei glywed, ei ddarllen neu'i weld, a mynegi barn syml.	Rwy'n gallu ymateb i'r hyn rwy'n ei glywed, ei ddarllen a'i weld, gan ofyn cwestiynau a dangos fy nealltwriaeth.	Rwy'n gallu darllen gydag empathi i adnabod safbwyntiau gwahanol bobl ar bynciau amrywiol.	Rwy'n gallu darllen gydag empathi i adnabod safbwyntiau gwahanol bobl ar bynciau amrywiol, gan eu defnyddio i ffurfio fy nghasgliadau fy hun.	Rwy'n gallu darllen gydag empathi i barchu a gwerthfawrogi'n feirniadol bersbectif gwahanol bobl, gan ddefnyddio hyn i ffurfio fy nghasgliadau ystyriol fy hun.

Rwy'n gallu arbrofi gyda geirfa rwyf newydd ei dysgu.	Rwy'n gallu datblygu fy ngeirfa trwy wrando a darllen, a defnyddio'r geiriau newydd hyn mewn amrywiaeth o gyd-destunau.	Rwy'n gallu gwrando a darllen er mwyn datblygu fy ngeirfa, ynganiad a strwythurau brawddegau, gan ddefnyddio'r rhain wrth i mi gyfathrebu.	Rwy'n gallu gwrando a darllen er mwyn cadarnhau a datblygu fy ngeirfa a strwythurau brawddegau gan ddefnyddio'n gywir yr hyn rwy'n ei ddysgu wrth i mi gyfathrebu.	Rwy'n gallu gwrando a darllen i ddatblygu ystod eang o eirfa gyffredinol a phenodol, ac rwy'n gallu eu defnyddio'n fanwl gywir mewn gwahanol gyd-destunau.

Cymraeg mewn lleoliadau/ysgolion/ffrydiau cyfrwng Saesneg

Cam cynnydd 1	Cam cynnydd 2	Cam cynnydd 3	Cam cynnydd 4	Cam cynnydd 5
Rwy'n gallu adnabod a dilyn gwybodaeth a chyfarwyddiadau syml am bynciau cyfarwydd ac arferion.	Rwy'n gallu gwrando ar, deall ac yna adalw'n ddiweddarach yr hyn rwyf wedi'i glywed. Rwy'n gallu deall gwybodaeth am amrywiaeth o bynciau. Rwy'n gallu defnyddio ciwiau amrywiol i ragfynegi'r ystyr gyffredinol mewn amrywiaeth o gyd-destunau llafar.	Rwy'n gallu deall ystyr gyffredinol yr hyn rwy'n ei glywed, ac rwy'n gallu cyfathrebu hyn yn fy newis iaith. Rwy'n gallu gwrando ar a deall gwybodaeth am amrywiaeth o bynciau, ei hadalw a chrynhoi'r prif bwyntiau yn fy newis iaith.	Rwy'n gallu gwrando a defnyddio ciwiau i ddeall ystyr gyffredinol yr hyn rwyf wedi'i glywed gan grynhoi yn fy newis iaith.	Rwy'n gallu deall a gwerthuso'r hyn rwy'n ei glywed a'i ddarllen mewn gwahanol gyd-destunau ar draws amrywiaeth eang o iaith.

	Rwy'n gallu gwrando, deall ac ymateb i ystod o gwestiynau a chyfarwyddiadau aml-gam mewn amrywiaeth o gyd-destunau cyfarwydd.	Rwy'n gallu defnyddio ciwiau amrywiol i ragfynegi'r ystyr gyffredinol mewn amrywiaeth o gyd-destunau llafar cyfarwydd ac anghyfarwydd.		
Rwy'n gallu gwrando ar eraill gyda sylw cynyddol.	Rwy'n gallu gwrando ar eraill, a deall y gallan nhw fod â safbwynt wahanol i mi.	Rwy'n gallu gwrando a darllen gydag empathi, gan gydnabod safbwyntiau amrywiol pobl eraill.	Rwy'n gallu gwrando a darllen gydag empathi, a myfyrio ar bersbectif pobl eraill er mwyn llywio fy ffordd i o feddwl.	Rwy'n gallu gwrando a darllen gydag empathi, gan barchu safbwyntiau gwahanol bobl ac rwy'n gallu gwerthuso'r safbwyntiau hyn yn feirniadol er mwyn cyrraedd fy nghasgliadau ystyriol fy hun.
Rwy'n dechrau adnabod a darllen geiriau aml eu defnydd rwy'n dod ar eu traws. Rwy'n gallu defnyddio cyd-destun a lluniau i'm helpu i ddeall geiriau.	Rwy'n gallu defnyddio cyfatebiaethau graffem-ffonem wrth ddarllen. Rwy'n gallu defnyddio ystod o strategaethau i ddarllen gyda rhuglder cynyddol. Rwy'n gallu darllen gwahanol destunau gan ddefnyddio ystod o strategaethau i bennu ystyr.	Rwy'n gallu darllen testunau gan ddewis strategaethau sy'n rhoi'r mwyaf o gymorth i mi eu deall. Rwy'n gallu cymharu gwahanol bethau rwy'n eu ddarllen.	Rwy'n gallu darllen ystod o destunau gan ddewis strategaethau i'w deall nhw ac i wella fy mynegiant a chyfathrebu. Rwy'n gallu defnyddio ystod o strategaethau i adnabod a rhagfynegi'r ystyr cyffredinol ar draws ystod eang o destunau.	Rwy'n gallu defnyddio ystod o strategaethau i grynhoi, syntheseiddio a dadansoddi gwybodaeth i fagu dealltwriaeth ehangach o destunau a chyfoethogi fy mynegiant a chyfathrebu.

	Rwy'n gallu darganfod a defnyddio gwybodaeth o wahanol ddeunyddiau rwyf yn eu darllen.			
	Rwy'n gallu dehongli ystyr o destun a delweddau.	Rwy'n gallu defnyddio sgiliau dehongli a dod i gasgliad er mwyn deall testun.	Rwy'n gallu defnyddio sgiliau dehongli a dod i gasgliad er mwyn deall testunau mwy cymhleth, a gallu ystyried dibynadwyedd yr hyn yr wyf yn ei ddarllen.	Rwy'n gallu defnyddio sgiliau dehongli a dod i gasgliad i fagu dealltwriaeth o destunau cymhleth ac rwy'n gallu gwerthuso dibynadwyedd ac effaith yr hyn yr wyf yn ei ddarllen.
	Rwy'n gallu ddarllen ar goedd gyda mynegiant, gan roi sylw i atalnodi.	Rwy'n gallu gwrando a darllen gan ddangos ymwybyddiaeth o'r ffordd y mae gramadeg ac atalnodi'n effeithio ar ystyr.	Rwy'n gallu gwrando a darllen i ddatblygu fy nealltwriaeth o'r ffordd y mae gramadeg ac atalnodi'n siapio brawddegau a thestunau cyflawn.	Rwy'n gallu defnyddio fy ngwybodaeth o adeiladwaith geiriau, gramadeg gan gynnwys cystrawen, a threfn testunau i gefnogi fy nealltwriaeth o'r hyn rwy'n ei glywed a'i ddarllen.
Rwy'n gallu arbrofi gyda geirfa rwyf newydd ei dysgu.	Rwy'n gallu datblygu fy ngeirfa ac ynganiad trwy wrando a darllen, ac rwy'n gallu defnyddio'r geiriau newydd hyn.	Rwy'n gallu datblygu fy ngeirfa ac ynganiad trwy wrando a darllen, a defnyddio'r geiriau newydd hyn mewn amrywiaeth o gyd-destunau.	Rwy'n gallu gwrando a darllen er mwyn datblygu fy ngeirfa, ynganiad a strwythurau brawddegau, gan ddefnyddio'r rhain wrth i mi gyfathrebu ar draws ystod o gyd-destunau.	Rwy'n gallu gwrando a darllen er mwyn cadarnhau a datblygu fy ngeirfa a strwythurau brawddegau, gan ddefnyddio'r rhain yn gywir wrth i mi gyfathrebu mewn ystod eang o gyd-destunau.

Mae mynegi ein hunain drwy ieithoedd yn allweddol i gyfathrebu.

Cymraeg/Saesneg

Cam cynnydd 1	**Cam cynnydd 2**	**Cam cynnydd 3**	**Cam cynnydd 4**	**Cam cynnydd 5**
Rwy'n gallu cynhyrchu nifer o seiniau llafar yn gywir.	Rwy'n gallu siarad yn glir, gan amrywio mynegiant ac ystumiau er mwyn cyfathrebu fy syniadau. Rwy'n gallu defnyddio brawddegau syml ac aml-gymalog gan wneud dewisiadau er mwyn cyrraedd cynulleidfa benodol a chyflawni'r pwrpas a fwriadwyd.	Rwy'n gallu adnabod yr iaith briodol ar gyfer gwahanol gynulleidfaoedd a dibenion gan amrywio fy mynegiant, geirfa a naws i ennyn diddordeb y gynulleidfa.	Rwy'n gallu dewis ac addasu'r iaith briodol ar gyfer ystod o gynulleidfaoedd a dibenion, gan gyfleu ystyr yn effeithiol i'r gynulleidfa.	Rwy'n gallu argyhoeddi wrth gyfleu ystyr mewn ystod o gyd-destunau gan ennyn diddordeb llawn y gynulleidfa.
Rwy'n gallu cyfathrebu ystyr gan ddefnyddio iaith lafar estynedig a/neu ystum. Rwy'n dechrau defnyddio iaith briodol i siarad am ddigwyddiadau yn y gorffennol a'r dyfodol.	Rwy'n gallu cyfathrebu gan ddefnyddio geirfa sy'n gynyddol amrywiol ac yn gynyddol fanwl gywir. Rwy'n gallu defnyddio brawddegau syml ac aml-gymalog. Rwy'n gallu amrywio'r math o frawddegau rwy'n eu defnyddio yn fy iaith lafar.	Rwy'n gallu addasu a thrin iaith a gwneud dewisiadau priodol ynghylch geirfa, iaith idiomatig a chystrawen er mwyn mynegi fy hun yn rhugl ac eglur.	Rwy'n gallu gwneud dewisiadau gwybodus am eirfa, iaith idiomatig a chystrawen er mwyn mynegi fy hun yn rhugl, yn eglur ac yn gywir.	Rwy'n gallu gwneud dewisiadau gwybodus ynghylch geirfa a gramadeg i cyfoethogi fy sgiliau cyfathrebu.

	Rwy'n gallu edrych ar fy ngwaith ac rwy'n dechrau defnyddio ystod o strategaethau ac adnoddau cyfarwydd i wella fy ngwaith llafar ac ysgrifennu. Rwy'n gallu egluro ble a pham rwyf wedi gwneud unrhyw newidiadau neu gywiriadau.	Rwy'n gallu myfyrio ar ansawdd fy mynegiant a defnyddio ystod o strategaethau i sicrhau mwy o eglurder yn fy nghyfathrebu gweledol, llafar ac ysgrifenedig.	Rwy'n gallu myfyrio ar fy nefnydd o strategaethau i wella ansawdd, cywirdeb ac effaith fy nghyfathrebu gweledol, llafar ac ysgrifenedig.	Rwy'n gallu myfyrio'n feirniadol ar fy nefnydd o iaith ac yn gallu ystyried yn wrthrychol effaith fy nghyfathrebu gweledol, llafar ac ysgrifenedig.
Rwy'n dechrau cymryd fy nhro mewn sgyrsiau, gan ddilyn y pwnc dan sylw. Rwy'n dechrau gofyn ac ateb cwestiynau er mwyn deall yn well.	Rwy'n gallu ymgymryd ag ystod o rolau a rheoli fy nghyfraniad yn briodol. Rwy'n gallu newid y modd rwy'n cyfathrebu, yn ôl lle'r wyf i a chyda phwy. Rwy'n gallu defnyddio iaith lafar at wahanol ddibenion. Rwy'n gallu gofyn ac ateb cwestiynau a chyfnewid syniadau a gwybodaeth.	Rwy'n gallu ymateb i safbwyntiau pobl eraill, gan ymofyn eglurhad, strwythuro dadleuon, crynhoi ac esbonio'r hyn rwyf wedi'i glywed, ei ddarllen neu'i weld.	Rwy'n gallu ymateb i safbwyntiau pobl eraill, gan grynhoi a gwerthuso'r hyn rwyf wedi'i glywed, ei ddarllen neu'i weld, strwythuro dadleuon a herio gyda hyder a sensitifrwydd yr hyn y mae eraill yn ei ddweud.	Rwy'n gallu gwerthuso ac ymateb yn feirniadol i'r hyn rwyf wedi'i glywed, ei ddarllen neu ei weld.

Rwy’n gallu cyfathrebu gan wneud marciau, darlunio symbolau neu ysgrifennu llythrennau a geiriau mewn amrywiaeth o gyd-destunau. Rwy’n dechrau ffurfio llythrennau’n gywir gan afael yn briodol yn yr offer ysgrifennu.	Rwy’n gallu ysgrifennu’n ddarllenadwy.	Rwy’n gallu ysgrifennu’n ddarllenadwy a rhugl.		
Rwy’n dechrau ysgrifennu gan ddefnyddio geiriau ac ymadroddion cyfarwydd. Rwy’n gallu ysgrifennu geiriau ac ymadroddion gan ddefnyddio gwybodaeth am lythrennau a’r seiniau maen nhw’n eu cynrychioli.	Rwy’n gallu sillafu geiriau afreolaidd cyffredin yn gywir. Rwy’n gallu defnyddio’r hyn rwy’n ei wybod am sain a phatrwm llythrennau yn gywir yn fy sillafu. Rwy’n gallu rhoi ymgais ar sillafu geiriau anoddach mewn ffordd resymol gan ddefnyddio ystod o strategaethau.			
Rwy’n ymwybodol o sut mae geiriau’n cael eu gwahanu gan fylchau.	Rwy’n gallu defnyddio atalnodi cyfarwydd.			

Rwy'n dechrau dod yn ymwybodol o sut mae prif lythrennau ac atalnodau llawn yn pennu ffiniau brawddegau.				
Rwy'n gallu rhannu syniadau a theimladau a mynegi'r hyn yr wyf yn ei hoffi ac nad wyf yn ei hoffi. Rwy'n gallu disgrifio gwrthrychau a digwyddiadau, gan adeiladu ac ymestyn fy ngeirfa.	Rwy'n gallu esbonio gwybodaeth a rhannu syniadau, barn a theimladau gan ddefnyddio geirfa berthnasol.	Rwy'n gallu rhyngweithio gydag eraill, siarad ac ysgrifennu am fy meddyliau, teimladau a barn, gan ddangos empathi a pharch.	Rwy'n gallu rhannu fy meddyliau, teimladau a barn gydag eraill, gan ddefnyddio ystod o dechnegau at wahanol ddibenion gan ddangos empathi a pharch.	Rwy'n gallu cyfathrebu fy meddyliau, teimladau a barn mewn cyd-destunau heriol a dadleuol gan ddangos empathi a pharch.
Rwy'n dechrau deall y gellir ysgrifennu at wahanol ddibenion ac ar gyfer gwahanol gynulleidfaoedd. Rwy'n gallu cyfrannu at ysgrifennu ar y cyd ar gyfer gwahanol gynulleidfaoedd a dibenion.	Rwy'n gallu siarad er mwyn cynllunio ysgrifennu at wahanol ddibenion ac ar gyfer gwahanol gynulleidfaoedd. Rwy'n gallu trefnu fy ngwaith ysgrifennu i ddilyn yn rhesymegol. Rwy'n gallu ysgrifennu gan ddefnyddio geirfa sy'n gynyddol ddychmygus, amrywiol a manwl gywir.	Rwy'n gallu defnyddio iaith idiomatig gyfarwydd a chywair priodol wrth gyfathrebu.	Rwy'n gallu dewis iaith idiomatig a chywair priodol wrth gyfathrebu er mwyn cyfoethogi fy mynegiant.	Rwy'n gallu defnyddio iaith idiomatig soffistigedig a chywair priodol mewn ystod o gyd-destunau.

Rwy'n dechrau cyfathrebu gan ddefnyddio testun, delwedd, sain, animeiddiad a fideo. Rwy'n gallu defnyddio geiriau ac ymadroddion cyfarwydd ac arbrofi â geirfa rwyf newydd ei dysgu.				

Cymraeg mewn lleoliadau/ysgolion/ffrydiau cyfrwng Saesneg

Cam cynnydd 1	**Cam cynnydd 2**	**Cam cynnydd 3**	**Cam cynnydd 4**	**Cam cynnydd 5**
Rwy'n gallu cynhyrchu nifer o seiniau llafar yn gywir. Rwy'n gallu dewis siarad gyda fy nghyfoedion yn Gymraeg.	Rwy'n gallu siarad gyda mynegiant ac ystumiau er mwyn cyfathrebu fy syniadau.	Rwy'n gallu defnyddio ac addasu iaith gyfarwydd, gan amrywio geirfa a naws yn ôl y gynulleidfa.	Rwy'n gallu dewis ac addasu'r iaith briodol ar gyfer ystod o gynulleidfaoedd a dibenion, gan gyfleu ystyr yn effeithiol i'r gynulleidfa.	Rwy'n gallu argyhoeddi wrth gyfleu ystyr mewn ystod o gyd-destunau gan ennyn diddordeb llawn y gynulleidfa.
Rwy'n gallu cyfathrebu ystyr trwy iaith lafar ac ystum.	Rwy'n gallu cyfathrebu gan ddefnyddio geirfa sy'n gynyddol amrywiol. Rwy'n dechrau defnyddio iaith briodol i siarad am ddigwyddiadau yn y gorffennol a'r dyfodol.	Rwy'n gallu addasu a thrin iaith a gwneud dewisiadau priodol ynghylch geirfa, iaith idiomatig a chystrawen er mwyn mynegi fy hun.	Rwy'n gallu gwneud dewisiadau gwybodus am eirfa, iaith idiomatig a chystrawen er mwyn mynegi fy hun.	Rwy'n gallu gwneud dewisiadau gwybodus ynghylch geirfa a gramadeg i ddyfnhau fy sgiliau cyfathrebu.

	Rwy'n gallu edrych dros fy ngwaith ac rwy'n dechrau defnyddio ystod o strategaethau ac adnoddau cyfarwydd i wella fy ngwaith llafar ac ysgrifennu.	Rwy'n gallu myfyrio ar safon fy mynegiant a defnyddio ystod o strategaethau i sicrhau mwy o eglurder yn fy nghyfathrebu gweledol, llafar ac ysgrifenedig. Rwy'n gallu egluro yn fy newis iaith ble a pham rwyf wedi gwneud unrhyw newidiadau neu gywiriadau.	Rwy'n gallu myfyrio ar fy nefnydd o strategaethau i wella ansawdd, cywirdeb ac effaith fy nghyfathrebu gweledol, llafar ac ysgrifenedig.	Rwy'n gallu myfyrio'n feirniadol ar fy nefnydd o iaith ac yn gallu ystyried yn wrthrychol effaith fy nghyfathrebu gweledol, llafar ac ysgrifenedig.
Rwy'n dechrau gofyn ac ateb cwestiynau.	Rwy'n gallu ymgymryd ag ystod o rolau a rheoli fy nghyfraniad yn briodol. Rwy'n gallu newid y modd rwy'n cyfathrebu, yn ôl lle'r wyf i a chyda phwy. Rwy'n gallu defnyddio iaith lafar at wahanol ddibenion. Rwy'n gallu gofyn ac ateb cwestiynau a chyfnewid syniadau a gwybodaeth.	Rwy'n gallu ymateb i safbwyntiau pobl eraill.	Rwy'n gallu ymateb i safbwyntiau pobl eraill, gan ymofyn eglurhad, strwythuro dadleuon, crynhoi ac esbonio'r hyn rwyf wedi'i glywed, ei ddarllen neu'i weld.	Rwy'n gallu ymateb i safbwyntiau pobl eraill, gan grynhoi a gwerthuso'r hyn rwyf wedi'i glywed, ei ddarllen neu'i weld, strwythuro dadleuon a herio gyda hyder a sensitifrwydd yr hyn y mae eraill yn ei ddweud.

	Rwy'n gallu sillafu geiriau aml eu defnydd yn gywir. Rwy'n gallu defnyddio'r hyn rwy'n ei wybod am sain a phatrwm llythrennau i gefnogi fy sillafu.	Rwy'n gallu rhoi ymgais ar sillafu geiriau anoddach mewn ffordd resymol gan ddefnyddio ystod o strategaethau.		
Rwy'n gallu cyfrannu at ysgrifennu ar y cyd ar gyfer gwahanol gynulleidfaoedd a dibenion. Rwy'n dechrau cyfathrebu gan ddefnyddio testun, delwedd, sain, animeiddiad a fideo.	Rwy'n gallu siarad yn fy newis iaith er mwyn cynllunio ysgrifennu at wahanol ddibenion ac ar gyfer gwahanol gynulleidfaoedd.	Rwy'n gallu cynllunio ac ysgrifennu at wahanol ddibenion ac ar gyfer gwahanol gynulleidfaoedd. Rwy'n gallu trefnu fy ngwaith ysgrifennu i ddilyn yn rhesymegol.		
Rwy'n dechrau mynegi fy nheimladau.	Rwy'n gallu rhannu syniadau a mynegi barn a theimladau gan ddefnyddio geirfa berthnasol. Rwy'n gallu disgrifio digwyddiadau, gan adeiladu ac ymestyn fy ngeirfa.	Rwy'n gallu rhyngweithio gydag eraill, siarad ac ysgrifennu am fy meddyliau, teimladau a barn, gan ddangos empathi a pharch.	Rwy'n gallu rhannu fy meddyliau, teimladau a barn gydag eraill, gan ddefnyddio ystod o dechnegau i wahanol ddibenion gan ddangos empathi a pharch.	Rwy'n gallu cyfathrebu fy meddyliau, teimladau a barn mewn cyd-destunau heriol a dadleuol gan ddangos empathi a pharch.

Rwy'n gallu defnyddio geiriau ac ymadroddion cyfarwydd ac arbrofi â geirfa rwyf newydd ei dysgu.	Rwy'n gallu defnyddio geirfa sy'n gynyddol ddychmygus ac amrywiol.	Rwy'n gallu defnyddio iaith idiomatig gyfarwydd a chywair priodol wrth gyfathrebu.	Rwy'n gallu dewis iaith idiomatig a chywair priodol wrth gyfathrebu er mwyn cyfoethogi fy mynegiant.	Rwy'n gallu defnyddio iaith idiomatig a chywair priodol i gyfoethogi fy mynegiant mewn ystod o gyd-destunau.

Mae llenyddiaeth yn tanio'r dychymyg ac yn ysbrydoli creadigrwydd.

Cymraeg/Saesneg

Cam cynnydd 1	Cam cynnydd 2	Cam cynnydd 3	Cam cynnydd 4	Cam cynnydd 5
Rwy'n gallu ymuno â chaneuon, rhigymau, straeon a cherddi cyfarwydd. Rwy'n gallu ailadrodd straeon. Rwy'n gallu ymateb yn greadigol i'r ystod o lenyddiaeth rwy'n ei chlywed, ei ddarllen neu'n ei weld.	Rwy'n gallu gwrando ar farddoniaeth, drama a rhyddiaith, a'u cofio. Rwy'n gallu ailadrodd straeon mewn ffordd greadigol. Rwy'n gallu defnyddio fy nychymyg i ymateb i lenyddiaeth a'i haddasu i greu fy ngwaith fy hun.	Rwy'n gallu cynnig sylwadau ar lenyddiaeth a gwneud cysylltiadau rhwng yr hyn rwy'n ei glywed, ei ddarllen a'i weld. Rwy'n gallu defnyddio'r hyn rwy'n ei wybod am arddulliau ysgrifennu a nodweddion gwahanol genres llenyddol er mwyn creu fy ngwaith fy hun.	Rwy'n gallu archwilio amrywiaeth eang o genres, gan arbrofi gyda dewisiadau iaith a thechnegau ar gyfer fy nibenion creadigol fy hun.	Rwy'n gallu mynd i'r afael ag amrywiaeth eang o genres llenyddol er mwyn archwilio a saernïo fy ngwaith fy hun.
Rwy'n gallu defnyddio geiriau ac ymadroddion cyfarwydd ac arbrofi â geirfa rwyf newydd ei dysgu.	Rwy'n gallu defnyddio fy nychymyg i greu fy llenyddiaeth fy hun.	Rwy'n gallu defnyddio fy nychymyg ac arbrofi gydag iaith i greu fy llenyddiaeth fy hun.	Rwy'n gallu defnyddio fy nychymyg ac arbrofi gyda gwahanol ffurfiau a thechnegau creadigol er mwyn creu fy llenyddiaeth fy hun.	Rwy'n gallu arbrofi gyda a chreu fy llenyddiaeth fy hun.

Rwy'n gallu ymateb i'r hyn rwy'n ei glywed, ei ddarllen a'i weld, ac rwy'n gallu mynegi barn syml ar hyn. Rwy'n dechrau gofyn ac ateb cwestiynau i wella fy nealltwriaeth.	Rwy'n gallu ymateb i'r hyn rwy'n ei glywed, ei ddarllen a'i weld, gan ofyn cwestiynau a dangos fy nealltwriaeth. Rwy'n gallu adnabod nodweddion gwahanol fathau o lenyddiaeth a defnyddio iaith briodol i siarad amdanyn nhw.	Rwy'n gallu ystyried plot, cymeriad, thema a chyd-destun y llenyddiaeth rwy'n ei phrofi, gan gefnogi fy syniadau a'm barn gyda thystiolaeth o'r llenyddiaeth. Rwy'n gallu gwneud cysylltiadau rhwng yr hyn rwy'n ei glywed, ei ddarllen a'i weld.	Rwy'n gallu archwilio, dadansoddi a chymharu syniadau allweddol gan ddefnyddio terminoleg briodol, a chefnogi fy marn gyda manylion priodol o'r testun.	Rwy'n gallu gwerthuso cysyniadau allweddol yn feirniadol ynghyd ag effaith dewisiadau iaith a thechnegau ar y darllenwyr/gwylwyr gan ddefnyddio detholiad cadarn o fanylion perthnasol o'r testun.
	Rwy'n dechrau dangos empathi gyda chymeriadau mewn llenyddiaeth.	Rwy'n gallu dangos empathi wrth ymateb i lenyddiaeth ac rwy'n deall y gall fod gan bobl eraill farn wahanol i mi.	Rwy'n gallu gwerthfawrogi llenyddiaeth, gan ddangos empathi ynghyd â dealltwriaeth y gall llenyddiaeth gael ei dehongli mewn gwahanol ffyrdd.	Rwy'n gallu gwerthfawrogi llenyddiaeth, gan ddangos empathi wrth werthuso gwahanol ddehongliadau ohoni, gan gynnwys fy nehongliad fy hun.

Cymraeg mewn lleoliadau/ysgolion/ffrydiau cyfrwng Saesneg

Cam cynnydd 1	Cam cynnydd 2	Cam cynnydd 3	Cam cynnydd 4	Cam cynnydd 5
Rwyf wedi profi llenyddiaeth.	Rwyf wedi profi ystod o lenyddiaeth. Rwy'n gallu gwrando ar farddoniaeth, drama a rhyddiaith, a'u cofio.	Rwy'n gallu gwrando ar farddoniaeth, drama a rhyddiaith, gan eu cofio a'u haddasu mewn ffordd greadigol.	Rwy'n gallu defnyddio'r hyn rwy'n ei wybod am arddulliau ysgrifennu a nodweddion gwahanol lenyddiaeth er mwyn creu fy ngwaith fy hun.	Rwy'n gallu archwilio amrywiaeth eang o lenyddiaeth, gan arbrofi gyda dewisiadau iaith a thechnegau ar gyfer fy mhwrpas creadigol fy hun.

Rwy'n gallu ymuno â chaneuon, rhigymau, straeon a cherddi cyfarwydd. Rwy'n dechrau ymateb i lenyddiaeth rwy'n ei chlywed a'i gweld.	Rwy'n gallu ailadrodd straeon. Rwy'n gallu defnyddio fy nychymyg i ymateb i lenyddiaeth a'i haddasu.	Rwy'n gallu ailadrodd straeon mewn ffordd greadigol. Rwy'n gallu defnyddio fy nychymyg i ymateb i lenyddiaeth. Rwy'n gallu ymateb i'r hyn rwy'n ei glywed, ei ddarllen a'i weld, gan fynegi barn a dangos fy nealltwriaeth yn fy newis iaith.		
Rwy'n gallu defnyddio geiriau ac ymadroddion cyfarwydd ac arbrofi â geirfa rwyf newydd ei dysgu.	Rwy'n gallu defnyddio fy nychymyg er mwyn creu fy llenyddiaeth fy hun.	Rwy'n gallu defnyddio fy nychymyg ac arbrofi gydag iaith i greu fy llenyddiaeth fy hun.	Rwy'n gallu defnyddio fy nychymyg ac arbrofi gyda gwahanol ffurfiau a thechnegau creadigol er mwyn creu fy llenyddiaeth fy hun.	Rwy'n gallu arbrofi gyda a chreu fy llenyddiaeth fy hun.
Rwy'n dechrau ymateb i'r hyn rwy'n ei glywed a'i weld.	Rwy'n gallu ymateb i'r hyn rwy'n ei glywed, ei ddarllen a'i weld gan fynegi barn syml yn fy newis iaith. Rwy'n dechrau gofyn ac ateb cwestiynau er mwyn i mi ddeall yn well.	Rwy'n gallu ymateb i'r hyn rwy'n ei glywed, ei ddarllen a'i weld, gan ofyn cwestiynau er mwyn dangos fy nealltwriaeth. Rwy'n gallu adnabod nodweddion gwahanol fathau o lenyddiaeth a defnyddio iaith briodol i siarad amdanyn nhw.	Rwy'n gallu ystyried plot, cymeriad, thema a chyd-destun y llenyddiaeth rwy'n ei phrofi, gan gefnogi fy syniadau a'm barn gyda thystiolaeth o'r testun. Rwy'n gallu gwneud cysylltiadau rhwng yr hyn rwy'n ei glywed, ei ddarllen a'i weld.	Rwy'n gallu archwilio, dadansoddi a chymharu syniadau allweddol gan ddefnyddio terminoleg briodol, a chefnogi fy marn gyda manylion priodol o'r testun.

		Rwy’n dechrau dangos empathi gyda chymeriadau mewn llenyddiaeth.	Rwy’n gallu dangos empathi wrth ymateb i lenyddiaeth a chydnabod y gall fod gan bobl eraill farn wahanol i mi.	Rwy’n gallu gwerthfawrogi llenyddiaeth gan ddangos empathi ynghyd â dealltwriaeth y gall llenyddiaeth gael ei dehongli mewn gwahanol ffyrdd.